

Mette Frederiksens tale til Socialdemokratiets årsmøde 2023

(Klausuleret indtil det talte ord er sagt – det talte ord gælder)

Kære alle sammen.

I Danmark findes der omkring 62.000 kolonihaver.

De er alle et lille stykke af vores historie. Hvor arbejderklassen kunne mærke græs under fødderne. Hvor livet kunne leves i sus og dus i mormors kolonihavehus.

Her i Aalborg ligger en af dem. Det er den, der er blevet lavet en dokumentar om. Har I set serien på TV2? Så kender I den.

Formanden Finn. Der kommer med nye ideer. Den gamle garde. Der gerne vil holde fast i tingene, som de var. Den flinke næstformand Kim og den stille slider i bestyrelsen Susanne. Vi har lært ”Fjolle” at kende. Og vi ved nu hvorfor, han bliver kaldt det.

Alt sammen er det sikkert lidt karikeret, men med problemer som mange kan genkende.

Hvordan forskellige generationer kan støde sammen. Nogle ser biodiversitet. Andre ser ukrudt.

Og mens vi følger bestyrelsen i kolonihaven, så hører vi Niels Hausgaards lune stemme.

”I den her forening. Ja, faktisk I hele vort lille land. Er vi afhængige af, at vi har tillid til hinanden. Tillid til familien. Tillid til naboen. Og tillid til at vi bare vil hinanden det bedste.” Det siger han på et tidspunkt.

Men kort efter er der fornyet ballade i foreningen. Forskellige opfattelser af hvordan man kommunikerer. Overfor hinanden. På Facebook. Lidt for meget mig. Lidt for lidt os.

På den måde fortæller haveforeningen måske mere om Danmark lige nu, end vi har lyst til.

Udfordringerne er ofte de samme. Hvordan får man nogen til at tage ansvar i bestyrelsen, hvis man konsekvent bliver udråbt som idiot. Om forandringer kan gå for hurtigt. Om man må tage en hotdog på arbejdsdagen, hvis ikke man har lavet noget.

Jeg ved, at mange vil kunne nikke genkendende til det her. Fra skolebestyrelsen. Fagforeningen. Fodboldklubben.

Danmark er ikke et land bygget på splittelse. Tværtimod. Danmark er et fantastisk land. Og vi danskere kan godt finde lidt mere selvtillid i det, vi er fælles om.

Tilliden. Foreningerne. Den lave ulighed. Den sunde fornuft. Pragmatisme og samarbejde. En kold øl har løst meget. Det samme har det, når vi mødes. Se hinanden i øjnene. Mærke intentionen bag holdningen. Erfaringerne bag værdierne.

Det er opgaven for os i den her weekend. Afstemme med hinanden. Anerkende udfordringerne. Være nysgerrige på løsninger.

Og se jer lige omkring.

Det er os her i salen, der er med til at sætte retningen. Ikke kun for Socialdemokratiet. Men for Danmark.

Fordi vi ved. Fordi vi har bevist.

At det vi siger. Det gør vi.

* * *

Da vi var samlet her i Aalborg sidste år, der stod vi foran en valgkamp.

Jeg var stolt af vores rene S-regering. Stolt af hele ministerholdet. I løbet af 3,5 år leverede vi mange mærkbare politiske resultater. Den grønneste regering nogensinde. Endnu flere mennesker kom i arbejde. Arne fik sin pension.

Vi formidlede et bredt samarbejde i hele Folketinget.

Og vi havde på mange måder et tæt samarbejde. Især Med SF og Enhedslisten. Og i en række sammenhænge også med Alternativet og De Radikale. Det har vi i øvrigt stadig – og det er jeg glad for.

Men S-regeringen havde en udløbsdato.

Vi blev reelt væltet af dele af vores eget parlamentariske grundlag. Og derfor sluttede den rejse.

Men for Socialdemokratiet vil der altid være en ny.

Vi vidste, at der skulle træffes beslutninger, der krævede lederskab.

Den polarisering vi oplevede af vores samfund. Det krævede samarbejde.

For at finde balancerne. De balancer, vi som parti altid har været funderet i. Mellem økonomisk ansvarlighed og social retfærdighed. Mellem land og by. Mellem idealisme og realisme. Alvor og optimisme.

Derfor rakte vi hånden frem til partier, som normalt har været vores politiske modstandere.

Det betyder ikke, at uenighederne er blevet væk.

Vi er tre partier i regering. Socialdemokratiet. Venstre. Moderaterne.

Ideologiske forskelle er der masser af. Historiske endnu flere.

Men tag ikke fejl af, at når vi vil i Danmark. Så kan vi mere, når vi sætter os sammen. Når ingen får alt. Så kan slutresultatet alligevel være så meget større end hver for sig.

Tak til dig Jakob og Venstre.

Tak til dig Lars og Moderaterne.

For samarbejdet. Fortroligheden. Og for at I havde modet til sammen med os at finde en fælles vej for Danmark.

Om nogen ved vi socialdemokrater godt, at det er farligt at hvile på laurbæerne. Men lad os alligevel minde hinanden om. At den retning, vi udstak her i Aalborg for et år siden. Den brede regering, vi gik til valg på. De visioner vi lagde frem for Danmark.

Det kunne 27,5 procent af danskerne se sig selv i.

Tak! Til alle jer, der gav os det bedste valg i mere end 20 år.

* * *

Siden regeringens start har vi haft travlt.

Jeg glæder mig over, hvor meget vi har nået. Den første flertalsregering i årtier. Men aldrig en regering, der har nok i sig selv. Alle aftaler er lavet med partier uden for regeringen. Ni ud af ti aftaler med partier på begge sider af den politiske midte. Det er måden, vi ønsker at arbejde på.

Bare et par nedslag:

Bred aftale om inflationshjælp. 2,4 milliarder kroner ekstra til dem, som har været hårdest ramt. Folkepensionister, der modtager ældrechecken, får ekstra 5.000 kroner skattefrit i år.

Danmarkshistoriens største udbud af havvind. Grøn strøm til potentielt 14 millioner danske og europæiske husstande. Og ejerskabet. Ja, for første gang skal hele Danmark også være medejer af Nordsøens overskud.

Den måske største satsning nogensinde på danskernes sundhed. Vi løfter budgetterne med fem milliarder kroner om året. Oveni det tre milliarder kroner til psykiatrien.

En helt ny tilgang til vores uddannelser. Vi har lavet en universitetsreform. Bedre og mere fleksible uddannelser. Og som giver os muligheden for en af de største investeringer i erhvervsuddannelserne nogensinde. Det har vi talt om, så længe jeg kan huske. Ikke desto mindre er pengene gået til andre unge og til andre uddannelser. Nu træffer vi så et klart valg. Og omfordeler penge fra de akademiske fag til de faglærte.

Blot de nedslag på en liste, som med tiden vil vokse sig meget længere.

Jeg er klar over, at der for nogen også er tidsler. Dem har jeg ikke glemt. Og jeg skal nok vende tilbage til dem.

* * *

En af de værste følelser. Som menneske. Og som samfund. Det er at være magtesløs. Ikke at kunne stille noget op. Ikke at kunne ændre tingenes tilstand.

De fleste vil opleve den følelse på et tidspunkt i livet. Når vi mister vores kære eller ved sygdom. Andre har følelsen tæt på kroppen i det daglige. Hvor man føler sig fanget i tilværelsen. Hvor man ikke er i stand til at skabe det indhold i livet, som man håbede på.

Det er grundlæggende derfor, jeg er socialdemokrat. For mig er vores parti historien om det modsatte af magtesløshed. I mere end 150 år har vi sikret generationer af mennesker mere magt over deres eget liv.

Jeg har nu været statsminister i mere end fire år. Og præcis det her har været min vigtigste ledetråd. Når vi bliver mødt af en global pandemi. En energikrise. En galopperende inflation. Så har vores svar ikke været: Vi krydser fingrene – og så må en anden tage de sidste.

Nej. Vores svar har været socialdemokratisk. Vi har handlet. Og vi har turde løbe en risiko. Og svarene har været funderet i den unikke danske samfundsmodel, der står som et lysende fyrtårn for resten af verden.

Da pandemien ramte os, var vores svar klart. Vi ville gøre alt, hvad der stod i vores magt for, at sundhedskrisen ikke blev afløst af en social krise. Med høj arbejdsløshed. Mistro til fremtiden.

Derfor hjælpepakker. Derfor lønkomensation. Derfor hele 17 trepartsaftaler.

Da russerne angreb Ukraine og bragte krigen tilbage på vores kontinent, satte vi os ikke i ly af andre. Tværtimod. Danmark meldte ud fra start;

Ukrainernes kamp for demokrati og menneskeliv; det er også vores kamp.

Jeg er ved at revne af stolthed over, at vores lille land helt fra begyndelsen har stået i front i hjælpen til Ukraine. Og som I ved, det allerførste land til at donere de kampfly landet har efterspurgt længe.

Vi ligger ikke i læ af andre. Andre slutter sig til den retning, vi sætter.

Det er den pen man skal bruge, når man vil skrive verdenshistorie.

Og hvor står vi så nu? Efter de her svære år.

Meget lav arbejdsløshed. Overskud på de offentlige finanser. Og aldrig har beskæftigelsen været højere i Danmark.

Alle de, der sagde, at vi igennem en aktiv krisepolitik førte Danmark til kanten af afgrunden.

De, der med fortidens teoretiske kugleramme mente, at vi var for ambitiøse med vores aktivistiske finanspolitik.

At nogle måtte falde undervejs, snuble og ikke blive hjulpet op igen.

Kære venner.

Vi havde ret. De tog fejl.

* * *

Vi har et af de stærkeste velfærdssamfund i verden. Hvor lokale politikere over hele landet gør deres bedste for at skabe gode rammer for vores børn og unge. Vores syge. Vores ældre. Ja, os alle sammen.

Uanset størrelsen på din pengepung vil vi et Danmark, der ikke efterlader nogen. Leave no one behind, siger de i udlandet.

I Danmark; der viser vi det hver dag.

Udfordringen er ikke, at danskerne har vendt velfærdssamfundet ryggen.

Udfordringen er, at vi mangler medarbejdere til at realisere vores politiske drømme.

Og på private arbejdspladser i alle landsdele eksporterer vi et hav af varer til resten af verden. Fordi vores private virksomheder og ansatte er dygtige. Samarbejder og forstår hvordan vi skaber vækst og arbejdspladser.

Her er udfordringen ikke, at ordrebøgerne er tomme. Udfordringen er, at der allerede nu mangler dygtige faglærte til at udføre opgaverne.

Den her udfordring kan siges på mange måder. Fremskrivninger. Opgørelser. Mellefristede planer. Alt sammen teknikkens sprog. Men det vigtige er ikke teknikken. Det vigtige er, hvad det her betyder.

En gammel mand, der har knoklet hele sit liv. Hans elskede hustru gennem mere end 60 år netop død. Nu har han brug for velfærdssamfundet. Til personlig pleje. Et sår på skinnebenet. Til medicin. Men han kommer for sent ud af sengen. For der er ikke medarbejdere nok på arbejde.

Det er jo dét, det handler om. Det handler ikke om, at vi engang ude i fremtiden kan se i et regneark, at der kommer til at mangle medarbejdere.

Både i den offentlige og private sektor. Det handler om, at vi kan se det hver eneste dag. Allerede nu.

Det er det, det her handler om. Så kan man kalde det arbejdsudbud. Strukturel beskæftigelse. Eller hvad man gerne vil. Men det handler grundlæggende om at sikre flere af de rigtige kollegaer til vores hårdtarbejdende ansatte i både den offentlige og private sektor.

Og på den måde er det her ærkesocialdemokratisk. For vi ved jo godt. Hvis velfærden får lov til bare at blive dårligere og dårligere. Så er det de forkerte, der betaler prisen.

Og lad mig lige nævne store bededag i den forbindelse. Nogle troede måske, at jeg ville forbigå den i tavshed. Men så kender man mig ikke godt nok.

Vandt vi en popularitetskonkurrence på den konto? Næppe. Var det det rigtige at gøre? Det mener jeg absolut. Fordi vi på en og samme tid gjorde tre ting:

Vi skaffede finansiering til det, vi gerne ville.

Vi skaffede flere medarbejdere til et arbejdsmarked, der har brug for dem.

Og vi gjorde det uden, at det var dem, der i forvejen har mindst. Dem med dårligst tilknytning til arbejdsmarkedet. Dem med udfordringer i livet, der skulle betale.

For denne gang var vi alle med til at bidrage.

Det var heller ikke alle her i salen, der var helt tilfredse, da vi for år tilbage ændrede vores udlændingepolitik. Vi er blevet kaldt både det ene og det andet. Og især fået at vide, at en stram udlændingepolitik ikke er socialdemokratisk.

Hvor var det godt for Danmark, at vi stod fast. Der skal være styr på antallet af mennesker, der kommer hertil. Ellers kan vores land ikke hænge sammen.

* * *

Jeg vinder heller ikke en popularitetskonkurrence på det næste jeg vil sige.

I vores samfund har der siden anden verdenskrig været en kontrakt. Ikke en af dem på papir med tinglysning og den slags. Men mellem os danskere.

Kontrakten den hedder: Alle der kan arbejde, skal arbejde. Selvfølgelig kan man blive syg undervejs. Eller på anden måde blive ramt af udfordringer igennem livet. Men ellers skal man bidrage.

Det er ligningen i al sin enkelthed.

Det her er selvfølgelig ikke en kritik af de mange børnefamilier, der kan have svært ved at få hverdagen til at hænge sammen. På ingen måde. Og selvfølgelig skal alle arbejdspladser være med til at sikre en ordentlig sammenhæng mellem arbejde og familie.

Alligevel lyder det hårdt. Og det er det også. Men hvis ikke vi holder fast i vores stærke arbejdsmoral.

Ja, så holder vores velfærdsmodel ikke.

Thorvald Stauning var endnu mere direkte. Prøv at høre, hvad han mente:

”Uvirksomhed og dovenskab er menneskenes fjender. Ved flid og arbejde kommer de enkelte frem. Og hver enkelt er med til at skabe et samfund, der kan yde en god tilværelse både under arbejdet. Og når livsaftenen melder sig. ”

Det er derfor, at jeg er så stålfast i, at vi skal løse udfordringen med manglen på arbejdskraft. For hvis ikke vi lykkes med det, så er der ganske enkelt ikke et skattefinansieret velfærdssamfund i fremtiden.

Det er ikke et problem for de rigeste. De skal nok klare sig. Og det kommer middelklassen også til. Men ikke de dårligst stillede. Så bliver det dem med de mindste indkomster, der frygter, når livsaftenen melder sig.

Så alvorligt er det.

Hver især må vi løfte vores del af ansvaret for fællesskabet. Og politisk har vi tænkt os at komme hele vejen rundt.

Fra vores uddannelser til de mere end 40.000 unge i potentialegruppen.

Fra arbejdspligt for dem i kontanthjælpssystemet med et integrationsbehov til en omorganisering af vores offentlige sektor.

Bedre arbejdsmiljø og mindsket sygefravær.

Til at gøre det mere attraktivt for flere at gå op i tid.

Vi skal hele vejen rundt.

* * *

Og ja – det handler også om løn.

Jer, der arbejder direkte med mennesker.

Jer, der tager det hårde slid.

De skæve vagter, når vi andre har ferie.

Eller er på arbejde, når de fleste sover.

Jer, der står med de mest udsatte patienter. De farligste indsatte.

I fortjener større anerkendelse. I fortjener at få lidt mere til jer selv.

Og det får I nu.

Regeringen har afsat 3 milliarder kroner til bedre løn og arbejdsvilkår. Det svarer til en lønstigning før skat på 2.500 kroner om måneden. Det er noget, der kan mærkes.

Men det er det altså kun, hvis vi tør prioritere midlerne. Hvis vi i stedet for at fordele det tyndt ud på alle de mere end 800.000 offentligt ansatte. Giver det til knap hver fjerde.

Det er derfor, vi fra regeringens side har peget på sygeplejersker, SOSU'er, fængselsbetjente og pædagoger, som nogle af dem, der bør tilgodeses. Fordi det i høj grad er jer, der mangler kolleger eller kommer til det i fremtiden. Jer, der også mangler mere tid.

Er det så en udtømmende liste? Nej. Det er et udspil. Som nu skal forhandles med arbejdsmarkedets parter. Men uanset hvor de forhandlinger ender. Så kommer vi til at insistere på, at pengene skal målrettes.

For det her er også værdipolitik. Det er muligheden for at lade nogle flere af de offentlige lønkroner gå til jer med de hårdeste job.

For et par uger siden besøgte jeg SOSU-uddannelsen i Herning.

Det var en god oplevelse. Og det var rørende at opleve, hvor mange der vælger uddannelsen netop fordi, de har lyst til at gøre en forskel for andre mennesker. Finere bliver det ikke.

Men det var også beskæmmende at høre, hvordan de bliver mødt af omgivelserne. Af os andre.

En voksen kvinde fortalte os den her historie. Tidligere arbejdede hun med vækstpolitik i London. Dengang sagde folk; ”nej, hvor spændende”.

Nu vil hun være SOSU-assistent i Jylland. Nu siger folk; ”hvorfors?!”.

Vi kan kalde det mangel på prestige. Mangel på anerkendelse. Mangel på status.

Kald det lige, hvad du vil. Men der findes ingen ord – ingen ord for – hvor håbløs den indstilling er.

Den mentalitet er vi simpelthen nødt til at ændre.

Vi skal passe bedre på dem, der passer på os.

Og det handler ikke kun om løn. Men det handler også om løn.

Jeg er stolt af at stå i spidsen for en regering. En bred regering. Der nu langt om længe sender det signal, at dét vil vi gøre noget ved.

Som sætter handling bag ordene.

Og jeg er særlig stolt af, at det ikke er noget, der er kommet ud af det blå. Det er ikke en fiks ide, vi pludseligt har fundet på.

Det er et løfte, vi socialdemokrater gav i valgkampen.

Vi sagde det. Vi gik til valg på det.

Nu gør vi det.

* * *

Præcis som da vi før valget i 2019 sagde, at vi ville gennemføre Arne-pensionen for de mest nedslidte. Mange var imod.

Vi sagde det.

Vi gjorde det.

For ved I hvad?

Man kan regne med Socialdemokratiet.

Det vi siger, det gør vi.

Lad det også være mit løfte til jer her i salen i dag.

Glemmer I. Så husker jeg.

For lønløftet var ikke det eneste, vi gik til valg på.

Vi gik også til valg på skattelettelser.

HK'eren, der står i butik. Eller sidder ved kassen. Den enlige forsørger. Med tre børn, der går til fodbold. Som drømmer om en ferie i ny og næ.

Men som måske også skal have råd til, at renten er steget.

Pensionisten, der planlægger indkøbene efter de bedste priser i tilbudsaviserne. Og som om nogen har mærket, hvad inflationen rigtig betyder.

Ingen af dem har særlig meget tilbage til sig selv, når først skatten er betalt.

Derfor gik vi til valg på at forhøje ældrechecken. Og lette skatten for jer med helt almindelige indkomster.

At være et arbejderparti. Det handler altså ikke om, at dem der arbejder, skal beskattes mest muligt.

Det handler til gengæld om fordeling. Om rimelighed og retfærdighed. At de bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder.

For hver 10 kroner vi letter personskatterne, så går mere end otte kroner til beskæftigelsesfradraget. Det betyder skattelettelse for lønmodtagere med helt almindelige indkomster.

Og for at blive i det billedsprog. Så betyder det så også, at ud af den 10'er. Så går der under to kroner til at lempe topskatten for dem, der har gode indkomster.

Hvordan kan Socialdemokratiet acceptere det?

Er det ikke som hund og kat? Som Pia Kjærsgaard og kebab. Som Lasse Ryberg og hippietøj?

Ja, det kan vi blandt andet fordi, at en del af de to kroner finansieres ved, at dem der tjener allermest. At de så også bidrager lidt mere.

Og selvfølgelig er der også kompromisser i det her.

Vi kan jo ikke på den ene side forvente, at andre partier kan se sig selv i de socialdemokratiske prioriteter. Et lønløft i den offentlige velfærd. En CO2-afgift for landbruget. Bedre dagpengedækning. Arne-pensionen.

Hvis vi så på den anden side ikke vil tage hensyn til de prioriteter, der er vigtige for andre partier.

Der er dem, der mener, at svaret på det meste er, at skatten skal ned. Ligeegyldigt hvad spørgsmålet er. Ned med skatten, op med humøret – tror jeg, man siger.

Nu er vores humør heldigvis lidt mere robust end det. Men pas nu på, at Socialdemokratiet omvendt ikke bliver et parti, hvor svaret på det meste er, at skatten skal op.

Socialdemokratiet kan godt være i de samlede planer, hvor der også er skattelettelser. Hvis balancerne er de rigtige.

Med den skattereform, der er aftalt i regeringsgrundlaget. Så får den enlige arbejder med et barn 7.600 kroner mere til sig selv om året. Mens direktørfamilien med to børn, hvor direktøren tjener 3 millioner kroner skal betale 9.400 kroner mere i skat om året.

Hvis ikke de balancer er udtryk for socialdemokratisk politik.

Så ved jeg ikke, hvad der er.

* * *

Særligt fordi vi samtidig investerer i velfærden.

Jeg ved godt, at det ikke opleves sådan alle steder. At mange kommuner og regioner netop nu slås med sparekataloger. Forsøger at få budgetterne til at gå op.

Det er svært.

Og det er samtidig udtryk for et velfærdens paradoks. Det skrev jeg om i en kronik for nylig sammen med en række af vores socialdemokratiske borgmestre.

På den ene side har vi et større offentligt forbrug, end vi har haft i mange år. Kommuner og regioner får tilført flere penge næste år, end de har fået i år. Senest har vi afsat en milliard kroner ekstra på finanslovsforslaget.

På den anden side et hensyn til inflationen. Den skal vi holde nede.

Og så det, der er den virkelig svære opgave. At nogle udgifter bare stiger og stiger uden, at der nødvendigvis har været et politisk ønske om det.

For eksempel bruger vi 3 milliarder kroner mere på administration i kommunerne i dag, end vi gjorde for ti år siden. Også i staten er udgifterne steget.

Derfor er det en fælles udfordring. På tværs af Christiansborg, kommuner og regioner.

Som det eneste parti, der er repræsenteret i samtlige kommuner og regioner, så har vi en unik mulighed for at forstå hinandens virkeligheder bedre, end vi måske altid formår.

Det vil vi gerne forpligte os på.

* * *

Noget andet vi kommer til at levere på, er den grønne omstilling.

Da vi kom ud af sommeren troede jeg ikke, at der ville være nogen tilbage i Danmark, der ikke forstod alvoren af klimaforandringerne.

Men hvis ikke en vejrmæssig dramatisk sommer for Europa. Ændringer i havstrømme. En varmere juli på verdensplan end nogensinde før. Kæmpehagl i Italien. Skovbrande i Grækenland. Norge hårdt ramt af oversvømmelser.

Når ikke alt det, kan få selv Pernille Vermund og Nye Borgerlige til at indse, at der er behov for handling. Ja, så tror jeg ikke, at der er noget, der kan.

Hun ville gerne have temperaturen op og skatten ned, som hun sagde.

Jeg vil gerne have seriøsiteten op. Og populismen ned.

De partier, der ikke for alvor anerkender klimaforandringerne kommer forhåbentligt ikke til at have afgørende indflydelse på dansk klima- og energipolitik.

Det er simpelthen for vigtigt. Det er nu, resultaterne skal i hus. Det er vigtigt for kloden. Men også af en anden årsag.

For klimaspørgsmålet har en energi i sig, som vi skal være meget opmærksomme på.

En positiv energi. Alle jer der gerne vil forandring. Fremskridt. Handling. Den energi er god. Den er nødvendig. Den holder os til ilden. Unge som ældre.

Men der er også en energi, der nogle gange er negativ. Rysten på hovedet imellem generationer. Kampagner på sociale medier i stedet for handling i lokalsamfund. Bevidste misforståelser. En farlig tvivl på om demokratiet reelt kan løfte opgaven.

Den del er ikke god. For den bringer ikke noget godt med sig. Den finder ikke løsninger. Og den risikerer at splitte os som befolkning.

For mig er der særligt tre ting, dansk klimapolitik skal levere.

For det første er det altafgørende, at vi når de mål, vi sætter os. Vi har besluttet os for at være ambitiøse. Presse os selv. Hvis ikke vi leverer. Sikrer, at vi når de mål, vi sætter os. Så forsvinder det vigtigste, vi har at tilbyde: At vi netop ikke er magtesløse.

De næste store skridt bliver en CO₂-afgift på landbruget. En fly-afgift, der skal sikre, at vi flyver grønt i Danmark. Og så skal der etableres meget mere vedvarende energi. Både på land og på havet.

For det andet vil vi ikke lade noget politisk emne splitte os som nation. Man kan ikke sætte det på formel. Men vi må aldrig miste den brede opbakning i Danmark. Det her handler ikke om partitaktik. Men for klodens skyld. For det er den, der er på spil.

Uden den folkelige opbakning går der ikke lang tid, før den grønne omstilling bliver til en nulstilling.

For det tredje skal Danmark være et reelt foregangsland. Et land hvor resten af verden kan se muligheder. Blive inspireret til handling. Se, at det kan lade sig gøre at løse klimakrisen samtidig med, vi skaber nye arbejdspladser. At vi omstiller os uden, at uligheden stiger.

Det er de her tre ting, vi vil måle os selv på. Det løfte vi giver.

Hvad betyder det? Ja, det betyder, at der uden tvivl vil være nogen, der ikke mener, at det er godt nok.

Det tager vi med. Og det gør vi i vished om, at sådan har det altid været.

Når Socialdemokratiet sætter sig i spidsen for de store forandringer af samfundet. Så har der altid været højlydt kritik. Både fra den ene og den anden side. Og det er okay.

For vi ved, hvad der er vigtigt for os. At vi rent faktisk kommer i mål.

”Det næste skridt bliver svært”. Sådan har det lydt siden, vi startede. Og sandheden er, at det næste skridt altid vil være svært. Om lidt vil vi selvfølgelig have opfyldt 2025-målet. Så vil vi få at vide: ”Det er det næste, der bliver svært”.

Det er ok.

Det bærer vi. Sammen med ansvaret.

Nogle taler om det.

Vi gør det.

* * *

Kære venner,

Jeg skal til at slutte min tale.

Vi vil bruge de kommende år til at gøre velfærdssamfundet stærkere.

Vi skal i mål med lønløftet for at sikre flere medarbejdere.

Men der er også andre vigtige opgaver foran os.

Vi skal fortsætte vores store engagement i Ukraine. Det er fremtidens Europa, der formes i de her år.

Alt det vi tror på – alt det vi står for - vil tabe, hvis det igen er den stærke mand og magt, der definerer andre landes grænser.

Ruslands krig er en gammeldags og ondskabsfuld krig. Med tusinder og atter tusinder ofre.

Jeg bliver ofte spurgt hvad vi gør, hvis europæerne bliver trætte af krigen. Helt ærligt. Så længe ukrainerne kæmper, så kan ingen af os tillade os at vige fra deres side.

Der er få øjeblikke i verdenshistorien, der definerer fremtiden og menneskeheden så meget som netop nu. Det er ikke Putin. Det er Zelensky, der skal vinde den her krig.

Også her gælder det. At når vi siger, vi vil hjælpe Ukraine. Så gør vi det.

Og når vi siger, vi vil styrke psykiatrien.

Så gør vi det.

Regeringen har besluttet at afsætte penge i vores kommende 2030-plan til at levere den nødvendige 10-års plan for psykiatrien.

Vi skal have fokus på forebyggelse, på bedre indlæggelser. En bedre sammenhæng mellem indlæggelse og skole og arbejde. Og på at gå op imod den sårbarhed, som alt for mange børn og unge oplever.

Også her løser penge ikke alle problemer.

Vi bliver nødt til at få gjort noget ved de underliggende problemer i for mange børns liv.

Barndommen er blevet kortere. Legen og de voksne autoriteter fylder mindre. Skærmene til gengæld alt for meget. De forpligtende fællesskaber er blevet færre, og individet fylder tilsvarende meget mere.

Hvis vi kun har fokus på den ene side af mønten, får vi kun behandlet symptomerne. Det får vi ikke glade børn af. Vi får heller ikke robuste børn.

På samme vis med folkeskolen. Som er en god skole. Men også en skole, der styres for meget i detaljen, og hvor ikke mindst mange drenge oplever at blive skoletrætte.

Om kort tid kommer vi med regeringens forslag til en ny skole. Som er mere praktisk. Hvor læreren skal spille en stærkere rolle, og hvor vi sætter fri fra detailstyringen.

Frisættelsen er gennemgående for den her regering. Det gælder også på ældreområdet. Hvor vi vil have mere tid til omsorg. Og mindre tid på skemaer og papirusseri. Det er en bunden opgave for regeringen. Som jeg glæder mig til, vi kan præsentere et samlet bud på.

Sættes fri skal banderne ikke. Tværtimod. Med det bandeudspil vi lige har fremlagt, understreger vi igen, at vi har viljen til at komme den organiserede kriminalitet til livs.

Det er blot fem af de store opgaver, der ligger lige foran os.

Men fælles for dem alle er:

At det vi siger.

Det gør vi.

* * *

Vi har i det hele taget meget, vi gerne vil nå.

Og vores udgangspunkt er godt.

Da vi var samlet her sidste år, fortalte meningsmålingerne, at vi lå på omkring 23 procent.

Men da danskerne gik til stemmeurnerne.

Der valgte 27,5 procent af danskerne at sætte deres kryds ud for vores parti.

På ryggen af en historisk vanskelig valgperiode.

Ja, der stemte næsten en million danskere på Socialdemokratiet. Det bedste resultat for os i mere end 20 år.

Det gør mig stolt. Og jeg vil gerne takke hver enkelt af jer, der gav os jeres stemme. Vi gør os umage hver eneste dag for at indfri den tillid.

Den kolonihave jeg indledte min tale med. Den besøgte jeg i går. Og jeg har en besked med fra dem: Det er ikke så slemt, som det kunne se ud. De har det også godt. Har haft en skøn sommer. Med øl over hækken. Døde duer og asiatisk holistisk bevægelsesterapi.

Men de havde også en påmindelse med til os alle sammen. Hvis vi kun trækker på fællesskabet. Hvis ikke vi selv investerer i det. Så forsvinder det.

Hvis ikke vi vil hinanden. Hvis vi holder fast i fordomme om hinanden. Så glider vi fra hinanden.

Socialdemokratiet vil altid være det parti, der insisterer på fællesskabets styrke. Menneskers ansvar. Og en socialt retfærdighed udvikling.

Jeg er meget bevidst om det ansvar, jeg har. Tak fordi, jeg nu i mere end otte år har fået lov til at være jeres formand.

Hver dag er et privilegium. Og jeg ved, jeg bærer en fakkell, hvis lys aldrig vil blive slukket.

Tak for ordet.